

MANA'S Model: รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา*

MANA'S Model: Muang Nakhon Ratchasima School Management Model to Raise
the Quality of Education

มานะ ครุฑาโรจน์
Mana Kharutharot

โรงเรียนเมืองนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

Muang Nakhon Ratchasima School, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area District Office 1,
Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, Thailand.

E-mail: wilawankaew2534@gmail.com

Received September 4, 2022; Revised September 26, 2022; Accepted October 11, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และ 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จำนวน 77 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนและกระบวนการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ประกอบด้วย 8 เจาะใจ 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียน; การยกระดับคุณภาพการศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย “รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA'S Model”

Abstract

This Article aimed 1) to create a model of city school administration in Nakhon Ratchasima to raise the quality of education; 2) to experiment with a model of city school administration in Nakhon Ratchasima to raise the quality of education, and 3) to evaluate the use of the model of city school administration in Nakhon Ratchasima. Administration of Muang Nakhon Ratchasima School to raise the quality of education. The population used in this research was the provincial kindergarten school administrators. Under the Office of Primary Education Service Areas in 4 regions namely North, South, Central and East. North number 77 schools the sample group used in this research was provincial kindergarten school administrators. Under the Office of Primary Education Areas in 4 The region is the North, the South, the Central and the Northeast. Obtained by selective selection There were 10 schools, 1 student per school, total 10 students. The research instrument was an opinion questionnaire of 1, the statistics used in the research were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that 1) The result of creating a model of school management in Nakhon Ratchasima to raise the quality of education consists of 3 parts: part 1, part 1, part 2, content part consisting of Elements of school administration model and Muang Nakhon Ratchasima school administration process to raise the quality of education Part 3, the conditions for success consist of 8 conditions. Excellent 3) The results of the assessment of the management model of Nakhon Ratchasima School for upgrading the quality of education were accurate, appropriate, feasible and useful at the highest level.

Keywords: School Administration Model; Upgrading the Quality of Education; School Administrators

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรก ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญสูงสุด ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประชากรในชาติให้มีภูมิรู้ มีความเข้มแข็ง โดยรัฐบาลระบุไว้ว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ต้องจัดไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา รัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ การดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ด้วยความสำคัญดังกล่าว รัฐทุกยุคทุกสมัยจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างยิ่ง โดยมีหลักความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง และเชื่อว่าการศึกษาคือเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การจัดการศึกษาในอนาคตของไทยจึงต้องอาศัยเทคโนโลยีและการสืบค้นด้วยตนเองมากกว่าใช้ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้กำกับดูแลและให้คำปรึกษาการสืบค้น ข้อมูลการใช้ข้อมูลที่เหมาะสม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545) การเรียนรู้จะอาศัยการศึกษาเรียนรู้จากสภาพจริงของสังคมและสิ่งแวดล้อม มากกว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ นวัตกรรม สังคมจะปรับตัวตามเทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษาในอนาคตจึงต้องปรับตัวตามเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประเทศไทย 4.0 ต่อไป (ประหยัด พิมพ์า, 2561) การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน ที่รัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่ชัดเจนในสาขาต่าง ๆ (สายสุตา เตียเจริญ และคณะ, 2565) เพื่อการผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเสริมทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และทักษะดิจิทัล และสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและมาตรฐานอาชีพ/วิชาชีพ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน และการฝึกงานที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง อย่างครบวงจรในสถานการณ์จริง เช่น ระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างกำลังคนให้มีความตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับพลวัตของโลกและการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศดังนี้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศตามวิสัยทัศน์ 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษามากที่สุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถตามการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ประเทศต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งวิชาการ ทักษะชีวิตและมีกระบวนการคิดที่หลากหลาย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2562) ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องเปลี่ยนจากการเรียนเพื่อสอบไปสู่การเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติ สร้างทักษะอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นได้อย่างคล่องแคล่ว และสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม (Phumphongkhochasorn et al., 2021) ดังนั้น ครูจะต้องเก่ง และสามารถนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพ ด้วยการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพทั้งวิชาการ วิชาชีพและวิชาชีพชีวิต บุคลากรองค์ความรู้ให้นักเรียนสามารถสร้างนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ (เปรมยุตา สุตจำ, 2565) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองว่า นักเรียนจะได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ คุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นเมื่อโรงเรียนมีระบบบริหารที่ดี มีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย (สกุณตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา และ สายสุตา เตียเจริญ, 2565) เพราะถ้าผู้บริหารมีหลักการในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน จะทำให้ทราบถึง

ความต้องการของครูและบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงทราบวิธีการออกแบบการดำเนินการ และการประเมินผลการทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทความนี้นำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
- 2) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
- 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ความจำเป็นที่ต้องยกระดับคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2562) ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของตน ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555) ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรมและประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

หลักการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา สามารถวัดได้จากหลายวิธีการหรือหลายแนวทาง จากการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย พบว่า คุณภาพการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการนำมาใช้เป็นตัวกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

1. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.1 ความสำคัญและจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง นำไปใช้เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาตนเอง ทั้งนี้สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมอัตลักษณ์ความโดดเด่นของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ขึ้นมาได้ เพื่อความ

สมบูรณ์ของมาตรฐาน และเพื่อใช้ในการประเมินตนเองของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาว่า สามารถบริหาร การศึกษาในสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยองค์รวม (กมล ภูประเสริฐ, 2545) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียม กันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐาน การศึกษาเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ ได้แก่

- 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานยังเป็นการกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนให้กับครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา (ศศิธรา แพงไทย, 2559) ซึ่งเป็น แนวทางหนึ่งในความร่วมมือร่วมพลัง เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด มาตรฐานการศึกษาจึง เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์ (Damnoen et al., 2021) และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายตามมาตรฐานของการศึกษาที่กำหนดและ รับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอขอบเขตการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดย

1) การศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ฉบับ

2) การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเมือง นครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเมืองนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 99 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ

3) การสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเมือง นครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเมืองนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 99 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเมืองนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การ นิเทศการศึกษา การบริหารสถานศึกษา เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) แบบตรวจสอบ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเมืองนครราชสีมา และ 3) แบบบันทึก ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA'S Model” ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองนครราชสีมา ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเมืองนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 89 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รองผู้อำนวยการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเมืองนครราชสีมา จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประเมินความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จำนวน 77 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 4 ภูมิภาคคือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Q - questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมา

1.1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการบริหารมากที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน บริบทของท้องถิ่นและบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ การบริหารจัดการทรัพยากรในการนำมาใช้จัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการบริหารมากที่สุดคือ การสร้างเครือข่ายดำเนินโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนรอบด้านเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การบริหารจัดการทรัพยากรในการนำมาใช้จัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการบริหารมากที่สุดคือ การใช้เทคนิคเชิงบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การมอบหมายงานด้วยการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการบริหารมากที่สุดคือ การใช้เทคนิคการมอบหมายงานบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.2 ปัญหาการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมา พบว่า

1.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ และโรงเรียนมีปัญหาการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ แผนงาน/โครงการ และการจัดทำแผนการใช้งบประมาณ ปฏิทินปฏิบัติงาน และการประเมินแผนกลยุทธ์

1.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ปัญหาส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน อีกทั้งบุคลากรส่วนหนึ่งปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถโดยเฉพาะ ครูสาขาที่ขาดแคลน เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ นาฏศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล ครูปฐมวัย เป็นต้น

1.2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ปัญหาส่วนใหญ่มาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการสืบค้นข้อมูล แต่สมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนหนึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่สามารถทำการเชื่อมต่อฐานข้อมูลบน Website ได้สะดวก รวดเร็วเท่าที่ควรประกอบกับงานบริหารทั่วไปมีภาระงานในการให้บริการมาก เช่น โสตทัศนศึกษา อาคารสถานที่ งานโภชนาการ งานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนตามปกติ จึงทำให้บางครั้งให้บริการได้ไม่ทั่วถึงและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.3 ผลวิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญที่ใช้ในการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อ 1.1 และ 1.2 มาสังเคราะห์คุณลักษณะสำคัญที่ใช้ในการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ 5 ลักษณะ คือ การบริหารจัดการ การมอบหมายงาน การสร้างเครือข่าย ความสำเร็จร่วมกันและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ในลำดับต่อไป

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

พบว่า

2.1 รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 3 ส่วน ได้แก่

2.1.1 ส่วนที่ 1 ส่วนนำ หมายถึง ส่วนแรกของรูปแบบที่กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย

1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาองค์กร แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ แนวคิดการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการบริหารคุณภาพ แนวคิด การบริหารทั่วทั้งองค์กร แนวคิดการประเมินคุณภาพองค์กร แนวคิดรางวัลความเป็นเลิศและรางวัล คุณภาพของประเทศต่าง ๆ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและบริบทการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2) หลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อพื้นฐาน เกี่ยวกับการบริหารเพื่อยกระดับการศึกษา ที่นำไปสู่การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา” จำนวน 9 ประการ ได้แก่ หลักการสร้างวัฒนธรรมการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล หลักผู้นำการเปลี่ยนแปลง หลักการสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา หลักการกระจายอำนาจการบริหารและความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หลักการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จ หลักการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากร และหลักการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร

3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความมุ่งหมายและประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเมืองนครราชสีมา

2.1.2 ส่วนที่ 2 เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเมืองนครราชสีมา ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการ 2) การมอบหมายงาน 3) การสร้างเครือข่าย 4) ความสำเร็จร่วมกัน และ 5) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. กระบวนการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงและสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 8 เงื่อนไข ดังนี้

- 1) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น มีภาวะผู้นำที่จะพัฒนาองค์กร
- 2) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบและสร้างความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 3) บุคลากรมีความตระหนักและเอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย
- 4) การดำเนินงานได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องศึกษารูปแบบการบริหารในทุกขั้นตอน
- 6) มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล เป็นระยะๆ
- 7) การนำรูปแบบไปใช้สามารถปรับ เปลี่ยน ประยุกต์รูปแบบให้เข้ากับบริบทของแต่ละโรงเรียน

8) การดำเนินการจะสำเร็จ ต้องมีการสร้างเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA'S Model” โดยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นว่า ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA'S Model” ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) สามารถนำไปใช้ในการทดลองในขั้นตอนต่อไปได้

3. ผลการทดลองทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พบว่า

การทดลองวงรอบที่ 1 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกือบทุกรายการ ยกเว้น 2 รายการอยู่ในระดับมาก คือรายการที่ 16 โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 เพื่อขอรับการนิเทศจากกลุ่มงานนิเทศการศึกษา และรายการที่ 29 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา นิเทศการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทุกภาคเรียน

การทดลองวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ทุกรายการ แสดงว่ารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’S Model” สามารถใช้ในการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาได้อย่างมีคุณภาพอย่างยิ่ง

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’S Model” พบว่า

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’S Model” โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.28)

ผลการประเมินรูปแบบด้านความถูกต้อง พบว่ามีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.31)

ผลการประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.26)

ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นไปได้ พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.41)

ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์ พบว่ามีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.14)

ผลการประเมินรูปแบบ ในภาพรวม พบว่ามีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.28)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนและกระบวนการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จ ประกอบด้วย 8 เจาะลึก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารจัดการ การมอบหมายงาน การสร้างเครือข่ายความสำเร็จร่วมกันและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นขับเคลื่อน การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่พรนพ พุกกะพันธ์ (2544) นำเสนอว่า การมอบหมายงานควรมุ่งผลงานไม่ใช่ มุ่งกิจกรรมที่ดำเนินงาน ควรมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ควรให้ผู้รับมอบหมายเลือกวิธีการทำงาน ของตนเองและมีงานบางอย่างที่ไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง เท่านั้น เช่น การวางแผน การควบคุมการจ้างหรือเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการประเมินผลงานของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น นอกจากนี้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้ง ภายในภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความ รอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการ

รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างงดงาม

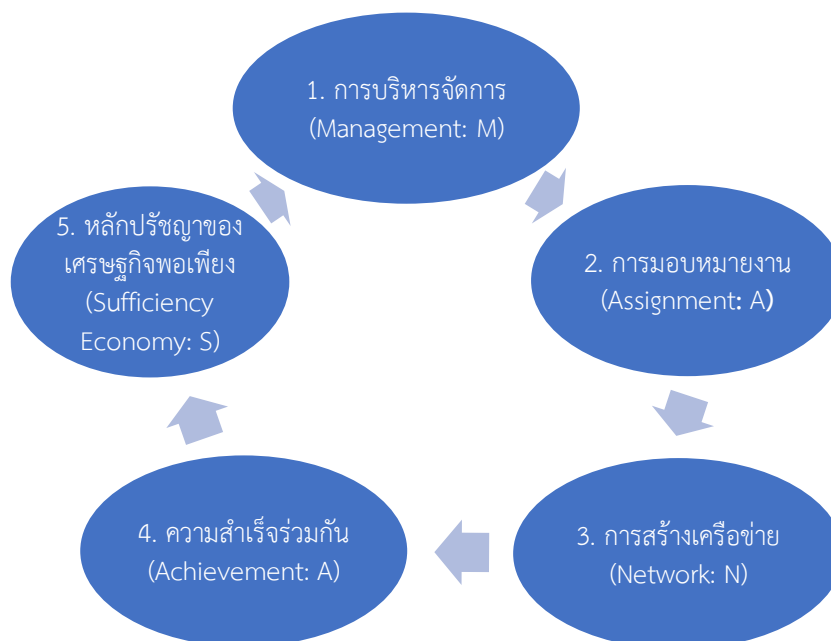
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA'S Model” มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเมืองนครราชสีมาที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษา และสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและมีประสบการณ์ตรงที่พบกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติงาน ประกอบกับผู้วิจัยนำไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเพื่อนำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และได้นำองค์ประกอบที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาร่างรูปแบบที่มีองค์ประกอบที่สามารถช่วยให้เกิดรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ที่มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสุทธิ วิจิตรพิชราภรณ์ (2547) ที่ได้แสดงความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาที่ดี ควรประกอบด้วย 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 ความนำ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบสาระสำคัญของการกระจายอำนาจ ส่วนที่ 3 ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จ สอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2548) ที่กล่าวว่า รูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ภาพวาดความสำเร็จ 2) การกำหนดโครงสร้าง 3) การบริหารจัดการ 4) ติดตาม กำกับกับการกำหนดรูปแบบขององค์ประกอบจะขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความถูกต้อง พบว่ามีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสมพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่ามีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และในภาพรวม พบว่ามีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยจนประสบผลสำเร็จ เนื่องจากผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามหลักวิชาการทุกขั้นตอน รวมทั้งการสร้างรูปแบบ จัดให้มีกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎีของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่สอนสาขาการบริหารการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามาเป็นเวลานาน มีความรู้และประสบการณ์การบริหารงานด้านการศึกษาอย่างยิ่ง ทำให้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงค์ บุญกลาง (2560) พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ โดยผ่านการพัฒนาและตรวจสอบประเมิน ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระสำคัญ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จและผลการยืนยันรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี (2559) พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการที่สำคัญคือ ประสิทธิภาพการวางแผนและการควบคุม จากนั้นได้ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหา การวางแผน พัฒนา ดำเนินการ

ตามแผน การประเมินผลและรายงานผล ส่วนรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัญหา เลือกรูปแบบ แผนพัฒนา ดำเนินการตามแผน ประเมินผล ทบทวน ปรับปรุง และรายงานผล สำหรับผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา พบว่า มีโรงเรียนระดับปฐมวัยที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานอยู่ 3 โรงเรียน ได้รับผลการประเมินในระดับดีและดีมาก ส่วนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานอยู่ 7 โรงเรียน ได้รับผลการประเมินในระดับดีและดีมาก สอดคล้องกับ อร่าม วัฒนะ (2563) ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) เครือข่ายความร่วมมือ 5) คุณภาพนักเรียน 6) การบริหารจัดการ 7) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและกระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยสามารถสรุปคุณลักษณะสำคัญที่ใช้ในการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” พบว่า มีจำนวน 5 คุณลักษณะ ดังแผนภาพที่ 1

จากแผนภาพที่ 1 สามารถอธิบายโดยสังเขปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการ (Management : M) ได้แก่ 1) การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) แนวทางการบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไป

2. การมอบหมายงาน (Assignment : A) ได้แก่ การมอบหมายงานด้านการบริหารงานวิชาการ 2) การมอบหมายงานด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) การมอบหมายงานด้านการบริหารงานบุคคล 4) การมอบหมายงานด้านการบริหารงานทั่วไป

3. การสร้างเครือข่าย (Network : N) ได้แก่ 1) การเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา 2) การสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผน 3) การร่วมดำเนินงานและกำกับติดตาม 4) การทบทวนผลการดำเนินงาน

4. ความสำเร็จร่วมกัน (Achievement : A) ได้แก่ 1) การเตรียมการและการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การสร้างข้อตกลงและร่วมบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) การร่วมดำเนินงานและกำกับติดตามการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) การทบทวนผลการดำเนินงานการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

5. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy : S) ได้แก่ แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แนวทางการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 3) แนวทางการนิเทศการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 4) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารโรงเรียน 4) การประเมินระดับคุณภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารโรงเรียน

สรุป

รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนและกระบวนการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ประกอบด้วย 8 เจาะใจ ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับความตระหนักในความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนของตนเองให้มีคุณภาพ มุ่งสู่คุณภาพทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยประยุกต์การพัฒนาตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ความพร้อมของบุคลากร สร้างความตระหนักในการร่วมมือกันให้เกิดกับทุกฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้สามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดอื่นให้มุ่งสู่การมีคุณภาพของสถานศึกษาที่สูงขึ้นได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ควรสนับสนุนให้มีการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’ S Model” ไปใช้กับโรงเรียนอื่นในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในแต่ละด้าน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์สู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน
- 2) ควรมีการวิจัยเชิงประเมิน เพื่อนำผลไปพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบและขยายผลการนำไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนเมืองนครราชสีมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “MANA’S Model” ให้สูงขึ้น
- 4) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้มีระดับสูงที่ส่งผลต่อการบริหาร สถานศึกษาสู่คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภู่อะเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2562). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ดำรงค์ บุญกลาง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(2), 163-175.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประหยัด พิมพ์า. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 7(1), 242-249.
- เปรมยุดา สุดจำ. (2565). การบูรณาการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 4(1), 10-17.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). *ภาวะผู้นำและแรงจูงใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธา แพงไทย. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกุณฑลา รัตนไพบูลย์วัฒนา และ สายสุดา เตียเจริญ. (2565). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 109-123.

- สายสุตา เตียเจริญ และคณะ. (2565). การสร้างระบบ กลไก รูปแบบเครือข่ายการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 1-20.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). ปฏิรูปการศึกษาปฏิรูปประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี. (2559). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 10(2), 324-335.
- อร่าม วัฒนะ. (2563). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 7(1), 55-71.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Damnoen, P. S., Siri, P., Supattho, P. S., & Kaewwilai, K. (2021). The Development of Student Characteristics in According to the Nawaluk Framework of the Buddhist integration of Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 5(2), 126-135.
- Phumphongkhochasorn, P., Damnoen, P. S., Suwannaprateep, T., & Phoomparmarn, U. (2021). National Educational Standards and the Improvement of Thai Education System with World Class. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 5(1), 75-86.